

PERIÒDICH SATÍRICH,

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS ÒNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números a strassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pesetas,
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

A. DUMAS (FILL).

¿Quí no ha admirat en sas obras
sa vigorosa plumada
y 'l coneixement del cor
que posseheix com cap altre?

Es un brillant novelista,
artista de la paraula,
un verdadè autor dramàtich
y... un digne fill de son pare.

UN MIRACLE CÒMICH.

Ja 'm riuria jo — si no fos pecat — dels numerosos miracles que 'ls francesos, sempre mestres en materia de *faire l'article*, atribuheixen á la Verge de Lourdes, de moderna invenció y una de las imatjes á la moda, per la devoció que desperta en tots los pobles més ó menos civilisats.

Y me 'n riuria, perque tots los prodigis junts, realisats y per realisar á l'altra banda del Pirinéu, no tenen punt de comparació ab alguns deguts á Verges espanyolas, de las quals si avuy se 'n fá poch cabal, perque sempre han sigut modestetas y de pocas pretensions, mereixen pèls seus fets y gestas, ser colocadas á la vanguardia de totas las imatjes que 's dedican al ram dels miracles.

Com á espanyol y especialment com á catalá sortirè avuy á la sèva defensa, que no es de lley que podent estar tan ben servits á casa nostra, acudim al extranger sense més ni més, pagant tribut á una especie de libre-cambi espiritual, no menos pernicios y funest que 'l libre-cambi mercantil. Lo patriotisme ben entès m' inspira 'l present article, escrit en honor de la Verge de Nuria. Pero avants dech consignar la procedencia dels datos que vaig á exposarlos.

Existeix un llibre titolat: *Historia y miracles de la sagrada imatge de Nostra Senyora de Nuria*; composta per lo Dr. Francesch Marès, Prebrere, qual llibre degudament reimprés, ab las adicions fetas posteriorment, s' expèn en aquell mateix santuari.

L' autor del llibre, á jutjar per l' istil, degué escriure'l durant lo sigle passat. Conté numerosos pormenors y s' endú la major part de sas páginas la relació dels miracles realisats per aquella

imatje, que no son poch, ni poch graciosos. Graciosos, si senyors, graciosíssims.

A veure, que vingan totes las imatjes francesas plegadas—y aixó que 'ls francesos passen per reys del *sprit*—que vingan a fer la pols a la venerada y senzilla imatge catalana.

La mateixa especialitat de aquesta Verge, que com sab tothom consisteix en procurar successió a las donas estérils, se presta a las combinacions més cómicas, felissas y agradosas. ¿Qué val, ni qué significa adreçar l' espinada a un geperut, allagar la cama a un coix, donar moviment a un paralítich, obrir los ulls a un cego, destapar las orelles a un sórt ó fer sortir los cabells a un calvo ó la barba al mateix Cristino Martos? Tot aixó es sumament vulgar y no té aquella picantó, aquell gust de sal y pebre, que aprecian sempre 'ls bons paladars catòlics.

En aquest concepte, l' olla de Nuria resultarà sempre la més sabrosa de totes las ollas inventadas y per inventar.

Examinant ab gran delectació l' indicat llibre, reimprés en 1864 per l' *Hereu de D. Pau Riera, Barcelona*, vaig fixarme en la pàgina 234, que porta 'l següent epígrafe:

«MIRACLE 18—*Nostra Senyora donà un fill a una sogra vella, y deixà de donarne a la nora jove.*»

¿Veritat qu' es un epígrafe llamatiu?

Donchs l' epígrafe es lo de menos.

En la relació del *miracle* 18, hi ha l' argument de una pessa cómica de primera, que faria la fortuna de qualsevol empresa teatral.

Per si 'l meu amic Molas y Casas, autor de *La nit de nuvis*, y altres produccions no menos divertidas, desitja aprofitar l' assumpto, no tinch cap inconvenient en proporcionarli tots los datos.

Principiém pèl lloch de l' escena, qu' es lo poble de Vilallonga, en la Vall de Camprodón, bisbat de Girona.

Lo teatro deurà representar una casa molt antiga, poderosa y rica, anomenada la casa de 'n Jofréu. Bonica decoració: la fatxada al fondo: ampla porta adovelada, finestras ab columneta y balcones de ferro y rajola de Valencia practicable. En un pany de paret, un rellotje de sol: al altre pany, una capelleta ab la Mare de Déu de Nuria: al davant l' era: a la dreta 'l corral; sobre 'l corral la pallissa: a l' esquerra l' estable, etcétera, etc. Molt color local.

Personatjes: un vell y una vella ja de molt madura edat; y un jove, heréu de la casa, casat ab una gentil jova, igual al seu marit en bens y llinatge. Los dos joves portan nou ó deu anys de matrimoni, sens que may hajan tingut fruyt de benedicció.

Naturalment, en la casa Jofréu reyna molta tristesa. Pensar qu' essent tant richs, l' última branca de la familia no dona fruyt, ab perill de que tot lo patrimoni vaja a raure a mans de un parent pròxim ó remot, es cosa que 'ls té molt afligits y capficats. Los joves han seguit metjes, apotecaris, curanderos y fins pastors: han fet totes las probaturas, y tot inutilment. Lo més calent es l' aygüera.

Ja no 'ls queda més que un recurs...

Pero al arribar aquí, deixém la paraula al Reverent Dr. Francesch Marés, Prebere, autor del llibre que tinch a la vista.

«Un día la bona vella digué a sa nora:

—«Jo sería de parer que anassem a visitar a la Mare de Déu de Nuria, y a suplicarli nos fés la mercé de donarte algún fill ó filla.»

«Respongué la jova:

—«M' está molt bè y sò molt contenta; lo día que 'us apareixerá: aném sempre que vullau.»

«Vehent la bona vella la voluntat de la nora, digué:

—«Mira, nora mia, que si anám a tal romiatje per dit efecte; havém de portar a la Verge Maria alguna bona prenda de nostra casa, ja que Nostra Senyora nos ha donat prou bens. Aixís jo sería de parer que li portassem la tua cinta.»

L' autor fa observar que la cinta de la jova Jofréu era molt rica, tal com se usavan en aquell temps, ab uns caps y civella de plata, y tota platejada, ab alguns lleonets ó altrás gravaduras del mateix metall.

Las donas solen ser molt afectadas per las joyas y adornos de valor, y la jova Jofréu si per una part comprenia qu' era molt just interessar la protecció de la Verge de Nuria ab un bon regal (per res no 's fá res), per altra part li sabia molt gréu despendres de la cinta, qu' era tal vegada 'l regalo de boda, del qual n' estaria sumament agradada.

Per sortir del conflicte, arbitrà un medi. La seva sogra tenia també una cinta, y no la duya. ¿Qué havia de dur, si era ja tant vella!... Aixís es que li digué:

—Trayeu vos la vostra, y jo trauré la mia.»

La sogra ho féu aixís y la nora compará y co-tejá minuciosament las dugas cintas, y al veure que la seva era més rica y més gentil, li dolgué molt de donarla, aixís es que digué a la sogra que li portassen la d' ella.

«La bona vella, diu lo prebere Marés, no replicá, sino que se 'n anaren a Nuria, y oferiren a Nostra Senyora la cinta de la vella, y se 'n tornaren a casa.»

Ara vè 'l miracle, preparinse.

«¡Oh paga justa de Déu! exclama 'l Doctor Francesch.

»Al cap de alguns dos ó tres mesos, recompensá Nostra Senyora la bona voluntat de la vella, y castigá l' avaricia de la jova, perque la vella concebí y la jova may tingué fruyt de benedicció.»

¿Eh? ¿Qué tal?

«Fou cosa molt admirable, afegeix l' autor del llibre, perque havia setze ó disset anys que havia deixat de parir, y era ja tant vella que al principi de son prenyat se amagava de la gent y ne tenia vergonya.»

La situació extranya, inesperada de la vella; la desesperació de la jova; las riallas del vell pròxim a ser pare; las tristas preocupacions del heréu pròxim a deixar de serho..... ¿volen una combinació més cómica?

Perque ja poden pensarse lo que va succehir.

«Ella (la vella Jofréu) per mercé de Nostra Senyora parí un fill, del qual sigueren vuyt ó nou fills, y d' ells lo un fou rector de Caralps, qu' es lo mateix que ser rector de Nostra Senyora de Nuria: lo altre de Constantí, en lo camp de Tarragona, y se deya Dr. Esteve Jofréu, y lo altre fou doctor en lleys y ciudadá de Barcelona, del qual es fill micer Joan Jofréu, que avuy viu y floreix en Barcelona.»

Ja ho veuen, ab una mica més omplan lo mon de criaturas.

Continua 'l Doctor Francesch:

«De manera que Nostra Senyora doná á qui li havia donat, y no doná res á qui no li havia volgut donar.»

Es molt just.

«Y aixís aquella jova y son marit moriren sens infants y succehí en los bèns aquell darrer fill que pári la bona senyora Jofréu vella.»

Es molt divertit.

«Y denunciaren tan raro miracle al capellá de aquesta santa Casa, perque ho escrigués en lo llibre dels miracles de María Santíssima, pera que fos exemple als demès, y sapian cóm han de demanar mercés á Nostra Senyora.»

Vaja, no rumiém més: lo títol de la pessa podria ser lo següent:

En cinta.

Nuria está á molt poca distancia de Fransa.

¿Qué no donarian los francesos per adelantar la frontera fins á Caralps, de manera que 'l Santuari quedés enclavat en territori francés?

Miracles com lo que deixém explicat, no 'n registra ni 'n registrarà may cap la terra de Rabelais y Voltaire, Labiche y Gondinet.

P. DEL O.

¿QUI S' EMBARCA?

¿Qui? Casi bè tothom.

Si tenen la paciencia d'estarse tot un dia passejantse per davant dels molls de Barcelona, no veurán res més que gent ab l'artipatje á la esquena, demanant pèl vapor A ó pèl correu B.

L'América dels nostres antepassats ha ressucitat; no com una terra de fortuna y abundancia, sino com un gran forn. Tothom va á buscarhi 'l pa.

Alló de

*A América vamos
la gloria á buscar...*

s' ha vingut á convertir en

*A América vamos
la teca á guanyar.*

Molts s' equivocan de mitj á mitj; pero en aquestas cosas, com en moltes altres, la ilusió es lo principal.

—Miréu—diuhen alguns filántrops á aquestos emigrants irreflexius,—miréu qué América no es lo que sembla: allí, com aquí, hi ha crisis y miseria; allí, com aquí, hi ha pobres.

—No hi fa res—responen ells, encaminantse al embarcadero,—si allí 'ns veyém obligats á fer de pobres, al menos en lloch de xavos, recullirém monedas de cinch duros. Diu que á América, quan un senyor fa caritat, devegadas dona un' unsa.

La veritat es que 'ls vapors que transportan emigrants no s' entenen de feyna, y ara com ara están guanyant la primera pesseta.

Es á dir, la primera, nó: la última probablement.

Quan més necessitats hi ha, més casas d'empenyos s' obran: quan més afició 's desperta á emigrar, més vapors se necessitan.

Un capitalista ho deya:

—Vaig á vendrem totas las Cubas y Fransas que tinch en caixa pera comprarme un vapor *traspirenaich*.

—Trasatlántich deu volguer dir.

—Sí, vaja, es lo mateix: actualment no hi ha res que dongui tant com aquest negoci.

—Si diu que la carga escasseja.

—Pero la carn cristiana abunda. ¿No ha sentit dir que casi no hi ha cap vapor que pugui carregar tot los passatjers que se li presentan?

—Ah! Aixó sí.

—Pues aquí está la clau del negoci: faré construir una embarcació destinada exclusivament al transport d'emigrants. Las bodegas estarán disposadas de tal modo, que en lloch d'estivarhi pipas de vi y caixas de macarrons, s' hi podrán colocar deu ó dotze mil personas.

Tots los que pretenen embarcarse ho saben.

Pera obtenir passatje 's necessitan empenyos.

Y com que un cop instalats en lo barco quedan tots bastant malament, resulta que alló de que «per quedar malament no 's necessitan empenyos» es una solemne trapassería.

Aquest dia, passant per davant d'una agencia mercantil, vareig veure estacionat vora la porta un numerós grupo.

—¿Qué donan aquí?—vaig preguntar.

—Passatjes per América y Montevideo.—

Ja 's veu que 'ls que s'embarcan posseheixen més resolució que geografia.

M'acosto al grupo y 'm poso á observar.

Hi havia de tot: caras plenas d'inteligencia y semblants d'aquells que d'un' hora lluny denotan que la fortuna no 'ls anirà may á veure.

—Bè ¿qué despatxan ó nó?—cridava un de la última fila.

—Sí; pero diu que s' han acabat las papelets de passatje y ara son á ferne fer.

—¿Per qué s'embarcan?—pregunto á un que semblava molt espavilat.

—¿Per qué? Perque aquí no 's pot viure.

—¿Y qui li diu que á América 's visqui millor que aquí?

—Tothom ho diu: miri, jo ja sè que un cop haja pagat lo passatje, no tinch de cuydarme de res més. Me portarán á bordo ab una llanxeta, 'm darán bona teca p'l camí y en sent, á Buenos-Aires me desembarcarán, me proporcionarán un bona colocació y al cap de cinch minuts de ser allí, ja 'm guanyaré honradament las caixaladas.—

No hi ha hagut encara ningú que s'haja atrevit á dir que América es Xauxa; pero se n' hi falta molt poch.

La pintura que de las regions sud-americanas fan alguns, es verdaderament arrebatadora. Sentint aquellas fantásticas relacions no es d'extranyar que 'ls més impacients tractin de tirarse al aygua pera arribarhi aviat, á falta de vapor.

—Allí—diuhen las propagandistas de la emigració—se lligan los gossos ab llangonissas y altres embutits; la terra es fecunda y generosa y sense cultiu dona tota mena de fruits y comestibles; las minas d'or, plata, llautó y arám platejat abundan qu' es un portento; per tot se vehuen fábricas de pessetas bonas y duros legitims; la gent no sab lo qu' es miseria y necessitats sino per la lectura de novelas ab que 's distreu en las llargas horas de descans...—

Davant d'aquestas descripcions, naturalment ¿quí s' aguanta? A América falta gent.

—Jo no hi aniria—'m deya ahir un obrer de molt bon sentit—pero aquí m' aburreixo y no sè qué fer. Fa sis mesos que no treballo y avants de menjarme las últimas economías, vull probar si allí me la campo.

—¿Y si resulta que allí esteu més malament que á Espanya?

—¿Més malament? ¿Y qu' es possible aixó?—

Realment, no es possible. Aquesta es l'única

rahò que pot justificar l'afició á emigrar qu' en tan gran escala va despertantse.

Sisquiera per no veure lo que aquí passa, las immoralitats que per tot suran, lo tenebrós porvenir que 's presenta y la cara de Pasquas del senyor Rius y Tauler, val la pena de jugar lo tot pel tot y anàrsen á Buenos-Aires.

—Morir per morir—deya un—prefereixo morir á América: aixís, al menos, m'estolviaré treball per quan siga mort. ¡Com que ja serè al altre món!

A. MARCH.

A UN POETASTRE.

Plé 'l cap de vent y de mil plans diversos en fer versos t'ocupas tot lo dia:

¡Ja 't dich jo que millor per tú seria deixarte de cançons y de fer versos!

Los pensaments per ton cervell dispersos un altre sense tó 'ls escamparia;

tú vols donarlos forma y armonía, y 'ls resultats son casi sempre adversos.

Perque la fama que preténs á voltas se 't torna *fam*, faltanhi, així, una lletra;

y fins la gent, que 't véu fè 'l carnestoltas, sovint riurers de tú se sab permetre,

dedicante ab desdeny paraulas soltas com *tonto*, *preocupat*, *cansoné*, etcetra.

S. GOMILA.

UN ACTE DE CARITAT.

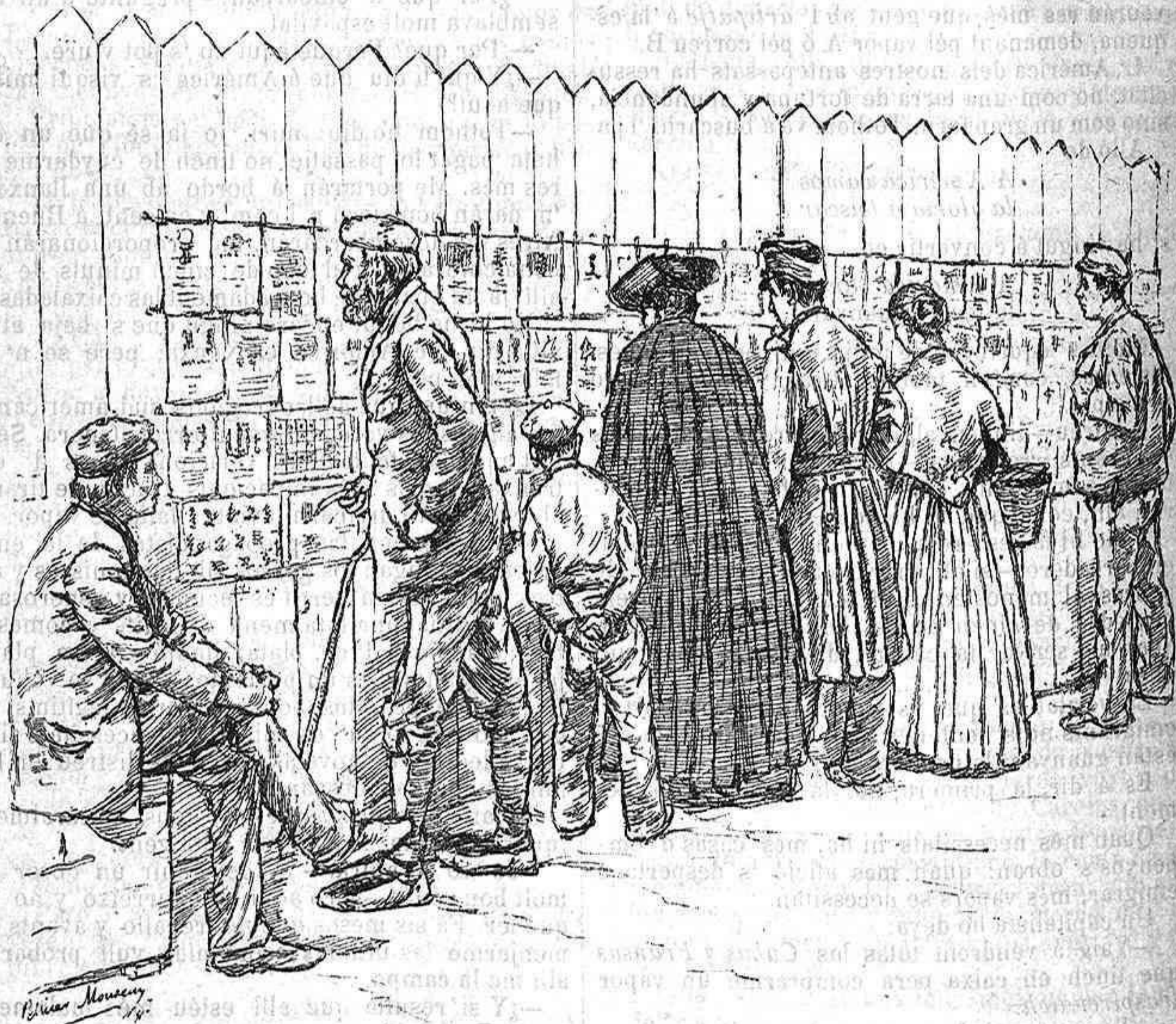
Quan lo talent de un escriptor se consagra á aliviar desgracias y miserias, se fa doblement simpátich. En aquest cas se troba avuy lo notable escriptor Emili Vilanova, pintor inspirat de las alegrías y tristezas de nostres classes populars, lo qual ha tingut la amabilitat de dirigirse á nosaltres, demanantnos una mica de lloch en l'EsQUELLA DE LA TORRATXA, per lo següent article, que gustosos reproduhim, tant per son mérit literari, com per la noblesa del objecte benéfich que l'inspira, al qual nos associém de tot cor (1).

LA ÚLTIMA FESTA.

Entre 'l vetllador y la máquina de cusir posats al peu de la botiga per arreplegar la llum que baixa escadussera en lo carreró, quedava embrassat lo llindar y tancat lo pas al mateix temps.

(1) Si algun lector de l'EsQUELLA desitja correspondre á la caritativa idea del popular escriptor, devém ferli present que la desgraciada familia á que l'article se refereix, habita en lo carrer de Basea, n.º 9, botiga.

BIBLIOTECAS POPULARS.

Per dos quartos un romanso,
per quatre una historia llarga,
y per una pesseteta...
tot lo que hi ha á la parada.

A quarts de set del matí comensavan a eixir criatures com de sota la màquina, ab un tros de pá a las mans; s'espargian pèl carrer obrint més aviat la boca que 'ls ulls, y tot seguit quedava animat lo barri ab los crits, las corredissas y las primeras riallas ab que saludavan lo dia tota aquella canalleta.

Lo Sidro sentat davant del vetllador, acotat sobre 'ls genolls, feya 'ls diferents exercicis y maniobras del ofici. A voltas tot de un plegat aixecava 'l cos y comensava un joch molt viu que no se li veyan las mans passant y repassant la falsilla a un costat y altre de las estanallas; agafava la forma y ab pols segur contornejava la sola; després, com si li fes dolesa 'l cástich, l' amorosía llepantla desde la punta fins a donar lo tom al talò, a la manera d' un pare benigne que aconsola l' infant, temerós d' haver extremat massa 'l rigor. Tornava a subjectarla per ferhi 'ls repunts, y donava gust contemplar ab la llestesa que extenia 'ls brassos, que desde lluny, al entrar al carrer, se veyan eixir una ma fora la porta y amagarse desseguida com si jugués.

La seva dona sentada també al peu de la màquina treballava ab afany sense distreures ni apartar los ulls de la roba que cusia. Y deya al seu marit quan las veus de la quitxalla s' allunyavan ó s' sentia la remor d' algun carro que s' acostava:

—«Vés Sidro, guayta ahont son aquellas criatures que no prenguin mal.»

Lo Sidro treya 'l cap fora, feya un crit a la maynada que compareixia desseguida, 'ls uns mitj temerosos fregant la espatlla per la paret y acostantse ab molta cautela y 'ls més petits rihent ab tota ignocencia y preguntant:

—«¿Que 'ns crida, pare?»

Al cap d' una estona ja havían tornat a escorrers dret a la plasseta y tot se restablía en lo mateix ordre: la màquina brunzint, ella atenta, de cap a la feyna; lo Sidro fent repunts y las criatures jugant.

Aquesta quietut y seguit de treballar durava horas, sense que ningú dels dos se distraqués de la seva tasca. De sobte, sens cap indici ni preparació, quan més enfeynat semblava estar lo Sidro, rompia a cantar ab un doll de veu asprosa y robusta:

Guatllas y llebras
poblan la ubaga,
hont sempre vaga
l' ayre dolset...

tornava a callar y a posarse serio, feréstech, los ulls clavats a la forma que qualsevol haguera dit qu' era un altre lo qui havia cantat.

L' hora d' esmorsar era d' un recreyo molt delitós per ell y graciosa distracció per qui l' observés.

Eixia al mitj del carrer en mànigas de camisa, ab unas calsas de drap tant amplas y unas arrugas tant folgadas, que algun mofeta suposava qu' en lloch de trinxa anavan pèl sistema de barreta y anellas, que 'ls plechs podían correr ensá ó entllá com una cortina.

Portava en la má esquerra un plat ab curull de corals y esmeraldas (tant goig feyan lo pebrot y las olivas regalosas d' oli y 'l tall de bacallá ros com un riell d' or).

Sota d' aqueixa riquesa, y en la mateixa má, com si 'ls dits li fessen de prestatje, hi tenia 'l tros de pá, la forquilla y un rave de fullas pomposas, qu' era verdadera confusió véureli treure tant aviat la forquilla, enastar un tall y desarla tot seguit per poder pendre 'l mos de pa y sens destorbarse acudir al acompanyatge y tornarli allí sota; rependre la forquilla, clavar llansada al pebrot, desar l' eyna, etc., etc., y esmorsava d' aqueix terme complicat fins que 'l plat quedava buyt, apurat lo pá y abolit lo rave ab aquella brotada ufanosa de fullám vert.

Ni envejosos ni envejats, compadits més bè per algú que no podia comprendre aquella felicitat relativa conseguida a forsa d' escarrás; pujar a cinch criatures, mantenirse tots y ser dos no més a guanyar; passavan los dias sens amidar las horas ni apressarias, ab la tranquil·litat del treball y saludantlo ab goig quan més ne sortia, perque 'ls hi duya augment de pá a la taula, vestidets per las criatures y estalvi per pagar al corrent lo lloguer de la casa.

Ella mancada de salut, aclaparada de tant fer anar la màquina, deya veyent aquells plechs de roba que enllestia:—¡Tant que treballém y may nos arriba pèl gastó! Lo Sidro no tornava may resposta, seguía ab la feyna martellejant sola ab delit, indiferent, y potser després, quan no lograva distreures de las paraulas de la seva dona, era quan esclatava ab sa veu ingrata:

Guatllas y llebras
poblan la ubaga...

qu' era l' únich senyorío de menjar fi que li passava pèl llavis; ¡guatllas y llebras ab tonada d' en Clavé!

—«Sidro, tindrás d' escriure al noy; si s' escapa aquest correu estaré un altre més sense sapiguer de nosaltres.»

Al cap d' una estona parava la màquina, s' aixugava 'ls ulls y altra volta reprenia la feyna y a pensar ab son fill que 'l tenia lluny, a Filipinas, servint al Rey.

De tart en tart se veyan pèl carrer uns minyons alts, secardins, la color trencada, vestits de vions, guaytant los números de las portas fins que topavan ab la botiga del sabater.

¡Quina alegría en aquella casa y quina pressa a treure tamborets y cadiras fent rotllo al vetllador! Eran llicenciats que 'ls hi portavan *recados* del noy. Parlavan d' ell y de las fatigas sofertas *en aquella terra assolayada*, mal-sanitosa y dolenta pèls *castilas*. Sa mare 'ls hi feya més preguntas que respostas conseguidas...

Després lo Sidro s' llevava 'l devantal, cercava alguns quartos entremitj dels trossos de vidre y retalls de sola escampats pèl vetllador, y tots plegats se n' anavan a refrescar. Ella sortia al llindar de la porta y contemplava ab emoció aquells minyons que havían vist al noy, fins que la corvatura del carrer los hi amagava a la vista.

—¿Lo má va vestit com aqueixos homes? li preguntava la quitxalla que encara guaytavan avall per allí ahont havían desaparegut los militars.

—¿Que tampoch porta sabre 'l má?—repreñian tombantse, alsant lo cap y mirantla fixament.—¡Cuyti, mare, digui!... ¿que 'n porta de sabre?

L' escriptori del Sidro desseguida estava montat; una fusta de dos pams sobre 'ls genolls, un full de paper blanch de quarto, lo tinter que de tant assedegat li remullían la gola ab un raig de vinagre y las ulleras, que no mes per aquesta gran solemnitat las necessitava. Y era feyna laboriosa la de fer una carta, que per aixó se 'n anava al cap-de-vall de las quatre planas... Ja calia que 'ls bordegassos fessen quietut, perque en aquestas ocasions era quan voleyava 'l tira-peu fora de la botiga per arregarne algun, encara que no hi arribava, perque tots se posavan a salvo al altra banda de carrer.

Després, aixis que la carta era acabada, la llegia a la seva dona. Ella escoltava, los brassos apoyats en lo vetllador, fixa la vista en aquellas lletras groixudas que potser las trobava toscas per las finesas y dolsors que ella li haguera volgut dir al seu fill, sense sapiguer la forma ni l' modo d' expressarlas. Escoltava atenta aquell dietat castellá y sempre li quedava una racansa que no era alló lo que li deya 'l cor, pugnante, en la vaguedat y núvols que se li formavan al enteniment, per poguer arrancar la tendresa del seu sentir y dirla ab paraulas.

Sobtadament, com una exhalació que tot ho abat, ha desaparegut d' aquesta casa l' aconhortada pau conseguida ab aquella armonía tant costosa de realisar entre 'ls pobres treballadors, perque 'ls gastos no travessin a lo que dona 'l mesquí jornal.

Lo vetllador no embrassa 'l llindar de la botiga: ja ha quedat més ample 'l pas. No més queda la màquina que cus, va cusint voltant sa roda més reventa que may.

Lo Sidro no canta ni surt a esmorsar al mitj del carrer fent ostentació de sa pobresa regalada...

¡Ni cantaré may més!

Lo dia de Sant Crispi va fer festa: eixí de casa seva en havent dinat, per anar a passeig. En tota la nit no hi torná.

L' endemá tots los diaris parlavan d' una catástrofe ocorreguda al carrer de Santa Madrona, ocasionada pèl vent que enderrocá una paret. Hi hagué un home mort que ningú 'l coneixia ni 'n sapigueren dir res.

¡Massa que ho saben ara una viuda y cinch infants desamparats!

Fins ara, si per sórt he lograt entretenir als mèus lectors ab imaginacions què poch ó molt los hajan entretingut, avuy he relatat uns fets certs. Qu' es cert per desdítja que han quedat orfes cinch nens, y desolada una viuda que tots los camins troba closos si la caritat no ve á ampararla, y la Reyna no li retorna 'l fill.

EMILI VILANOVA.

A UNA NINFA MOLT BONICA.

Senyoreta, ja es deliri:
li demano de bon grat,
quan passi pe 'l mèu costat
no 'm miri, cregui, no 'm miri.

Vosté es bonica, es bufona,
tè molts diners, instrucció,
honrada es, tè un cor molt bó...
pero tè un defecte; es dona.

Y havent jurat odi y mals
al seu sexo, lo que fa,
senyoreta, es atacá
mos drets individuals.

No doni cap miradeta
que indirectament me toqui,
senyoreta, no 'm provoqui,
no 'm provoqui, senyoreta;

que só capás, y ho faré,
d' enamorar-me algun día,
y cregui qu' ho sentiria
per vosté, sols per vosté.

Puig com altre nou O. elo
tant solzament per venjar-me,
capás fora de casarme
y de sè un marit... modelo,

disposat sempre 'l mèu cor
á no deixar de mimarla
y ni un moment estimarla
fins tení un enfit d' amor.

Ja ho sab; seria un martiri
que no crech que 'l resistís,
per tant, fassim cas omís,
no 'm miri, cregui, no 'm miri.

RAMON COLL GORINA.

BARCELONA MONUMENTAL.

Que diguin lo que vulguin: lo *certus* es que la nostra estimada capital va sent cada dia més bonica.

Ja no es alló de simples projectes y primeras pedras: lo que avuy toquém y palpém son obras reals y fets positius.

Los petits monuments saltan aquí y allá com si cayguessen del cel: las reformas y las milloras se succeheixen las unas á las altrás, y dia vindrá en que faltarà terreno pera colocar adornos, pilans y farolas... y ulls pera mirarlos.

Barcelona entera ha acudit últimament al Passeig de Colón, á contemplar lo monumental cop de ma que acaba de donarhi l' arcalde, y tothom sab la impressió que aquellas obras han causat.

Un ¡ah! d' entussiasme y admiració s' ha escapat de totas las bocas, y després de tants días, encara l' eco ressonant per las montanyas vehinas lo va repetint:

¡¡¡Ah!!!

Y no n' hi ha per menos. Aquella encantadora balustrada qu' extreny las dugas embocaduras del passeig, de manera que la gent ha de passar de costat com qui surt del *Tivoli*, aquells originals fanalets que ab lo seu ayre grave y reposat convidan á la meditació; aquellas ánforas diabólicas que *rematan* los pilans .. y la perspectiva, y finalment aquells esconyolits assientos que adornan lo *frontis* en benefici dels xufleros que tindrán cómoda parada, son capassos de fer desbordar l' entussiasme de qualsevol persona per curta de vista que sigui y per mal humorada que 's trobi.

¡Honor, loor al que tals trastos ha inventat!

Y passém á un' altra cosa.

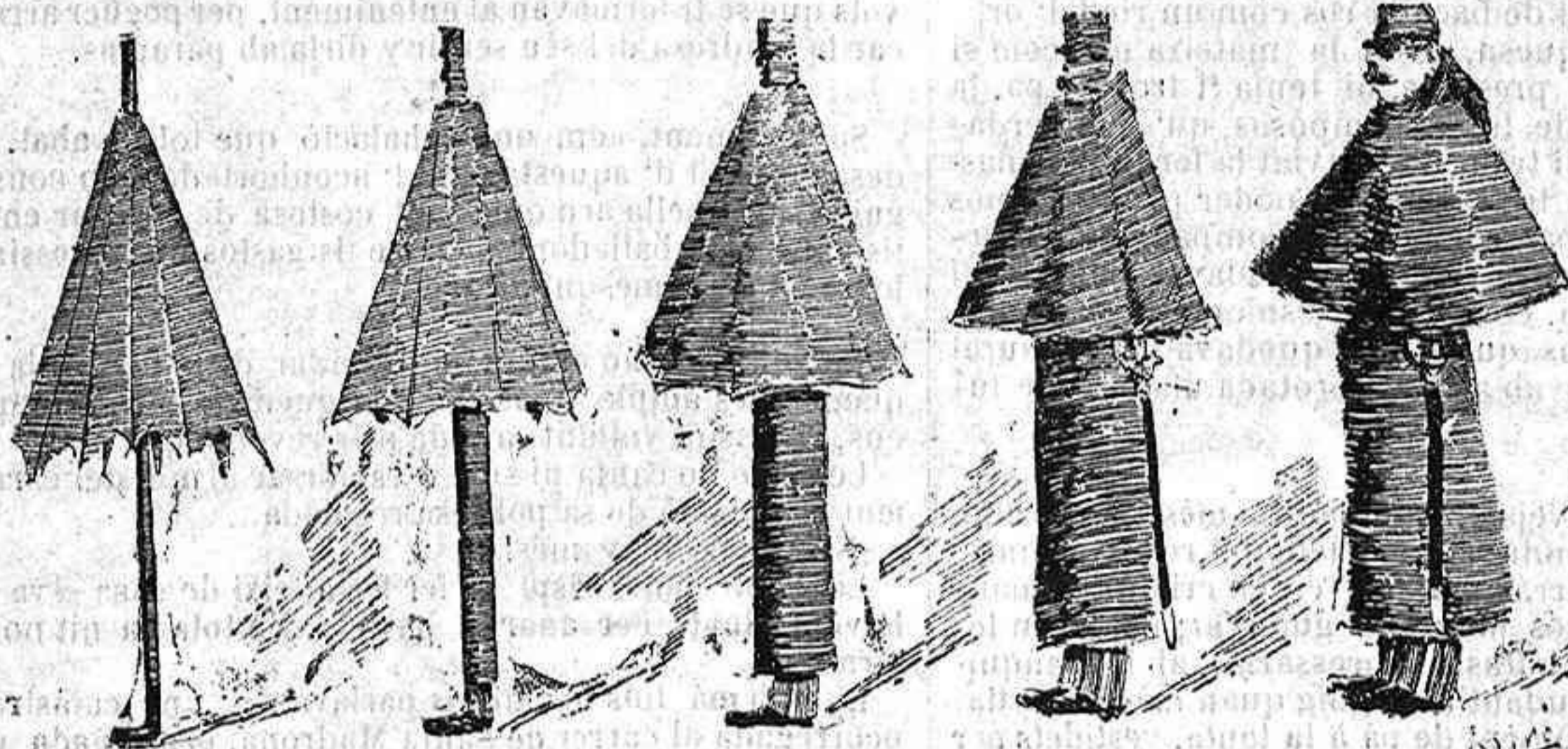
Las murallas anunciadoras. ¿Las han vistas?

¡Quin' altra idea! Llástima com no n' han posat dugas á cada extrém del Passeig de Colón. Aixís al menos no 's veurían aquellas balustradas y aquells fanals.

La inventiva dels anunciants es fecunda: y quan troba un ajuntament que li dona la ma, aquesta iniciativa no sols es fecunda, sinó que fins embrassa.

Quan van comensar á alzar aquells voluminosos aparatos, molts curiosos se 'ls miravan mitj espantats.

¿QUÉ SERÁ?

Quan plou y hi ha un xich de boyra
y la figura 's confón,
un se creu veure un parayguas
y 's topa ab un polisson.

PROFESSOR DE VIOLÍ.

Senyor Girona, si vol
apèndre de tocar net,
aquí tè un mestre de punta:
apa, que ho fa baratet.

—¡Si será la forca!—deyan uns.
—Semblan archs de triunfo,—responian altres.
—En tot cas, triunfo del mal gust.—replicavan molts.
— Alguns mals intencionats propalavan lo rumor de que aquelles columnetas havían ser uns edificis destinats á sucursals de la Exposició.
— N' hi havían que encara anavan més enllá.
— Aquí sota—deyan—s' hi alsarà un tablado y cada tarde hi vindrán uns quants concejals á fer sermons explicant las ventatjas dels entarugats.
— Y, sin embargo, no ha sigut res d' aixó: aquells inmensos acordeons de ferro no son més que aparatos anunciadors.
— Los propietaris han prohibit posar cartells en las sévas cantonadas: donchs l' Ajutament ha trobat lo medi de fabricar cantonadas al en gros y posarlas al mitj del pas.
— Perque jo, enrahonant de serio, si alguna cosa tinch que dir de tals trastos, es sobre l' emplasament.
— Sobre tot, l' anunciadora del Pla de la Boquería podria estar en qualsevol puesto menos allí.
— Sembla que li hajan posada expressament pera tapar la vista als que venen dels carrers de Sant Pau, Hospital, Riera del Pi y Boquería.
— Si durant la Exposició venen extranjeros, quan nos preguntin pels monuments més notables de Barcelona, 'ls farém donar un vol; y 'ls ensenyarém las balustradas y fanals del Passeig de Colon y l' anunciadora del Pla de la Boquería.

¡Ah! Y 'l magnífich toldo de llauna de la última taula de la Rambla de las flors.

MATÍAS BONAFÉ.

COMEDIA HUMANA.

Es la vida una comedia,
l' acte primer es molt dols,
lo segon plé de amargura,
lo tercer fa vindre son.
lo Temps es lo tramoyista,
lo desitj l' apuntador,
la orquesta plors y riallas
y la mort baixa l' telò.

Agaféu totas las ditxas
que us puga donar lo món,
y també tots los disgustos,
penas, desenganys y afronts,
barrejéulos dins de un' urna
y tirant bola, va sort,
per cada plaher que us surti
surtirán déu mil dolors.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

ESTRENOS.

Segons tinch entés, los empressaris de París, generalment, se posan d' acort perque en tot lo possible, may arribi á estrenarse més de una funció en un sol día. Aquest sistema de mútua consideració cedeix en benefici de las empresas mateixas, complau á aquella part de públich aficionat á las novedats escénicas y sobre tot tréu de compromís al revister, qu' en cas de alguns estrenos simultáneos, no sabria per quin teatro decidirse.

Los empressaris de Barcelona pensan de una manera molt distinta. Siga pura casualitat, siga mal entés esperit de competencia, aquí 'ls estrenos venen á glops, y cauhen tots en un día, com lo trimestre de la contribució pels contribuyents.

Dissapte passat no vá havernhi més que cinch.
Al Principal, «¡Adiós Madrid!»
Al Liceo, debut de la Cepeda ab «Los Hugonots»
Al Circo, «La Exposición de Barcelona en 1888.»
Al Tivoli, «El Hermano Baltasar.»
Y al Circo Ecuestre, la pantomima inglesa «Nip Nip.»

Ara no falta sino que s' inventi la manera de que 'l periodista, encarregat especialment de donar compte de las funcions novas, puga partirse en cinch trossos.

Desgraciadament la Cirurgia no está tan adelantada com l' art escénich.

PRINCIPAL.

¡ADIÓS MADRID!

La comedia ¡Adios Madrid! de Ramos Carrión y Vital Aza, es de las que forsosament han de caure de péus.

Comensin per saber qu' es un teixit de xistes, un foch granejat de ocurrencias y un continuo

desfile de tipos de carrer, cómichs y graciòsos á tot serho.

L' acció es sencillísima, y aixó mateix fá qu' en lo decurs dels tres actes, no arribi á cansar ni un moment.

Figúrinse un matrimoni de fora que havent tingut una gangueta, decideix anar á passar una temporada á Madrit, á divertir-se y admirar las bellas de la capital. Al baixar del tren marit y muller, desconfiant de fondas y hosterías, s' entregan refiats á un *lipendi* que 'ls ofereix bon estatje en una casa particular molt decent. La tal casa particular es una dispesa tronada y sitiada pèls acreedors. Los forasters hi arriban com la Providencia.

Mentres l' apurada dispesera prepara 'l dinar, lo marit demana que l' acompanyin á la estació telegráfica, á fi de donar compte á sa familia de sa felis arribada. Avants de marxar, y desconfiant dels lladres y timadors que tant abundan en tota capital, deixa 'l bossot á la sèva dona. Un jove de la dispesa s' ofereix á acompanyarlo á telégrafos, y allí 'l deixa.

Passan en las oficinas alguns epissodis molt xocants que constituheixen un dels quadros més bonichs de la comedia. Lo foraster no pot enviar lo telégrama per falta de quartos, y lo pitjor de tot es que no sab tornar á la dispesa de qual carrer y número no tè nota, veyentse de bonas á primeras separat de la sèva costella, ab la qual no ha de reunir-se ja fins al final de l' obra.

La gracia de la producció está aquí: marit y muller se buscan sense trobar-se. Atravessan Madrid en totas direccions, assisteixen al Teatro Real, als jardins del Bon Retiro, á un restaurant; se passen pèl costat un del altre, casi 's fregan y no 's veuen. Lo *lipendi* que va durlos á la dispesa s' ha apoderat de la dona y del butxacó y no pensa més qu' en treure 'l ventre de mal any. Mentres durin los quartos farà tot lo imaginable perque marit y muller no tornin á reunir-se, pèl compte que aixó li tè.

Per últim, tant l' un com l' altre tenen per separat lo mateix pensament: donar l' últim *Adiós* á Madrit y tornarse 'n al poble; y com tots dos han fet lo pensament de sortir lo mateix dia y en lo mateix tren, resulta que 's troban á la estació, s' abrassan, castigan al fals amich que abusava de la bona fé de la dona, recompensan al company de dispesa, que més de quatre vegadas ha tret de apuros al marit... y s' acaba la comedia.

Donar compte dels mil y un incidents divertits que conté, seria un may acabar. Per altra part es precís deixar alguna cosa á la sorpresa del espectador. Si ho explicavam tot, no trobaria tant gust anant á veure la comedia.

Aquesta está escrita en versos fàcils y plens de bon humor. Los tipos son molt bèn apuntats.

En la execució 's distingeixen las senyoras Alverá que fá una notable dispesera tronada; Calmarino que representa la dona de fora de una manera acabada. Gambardela qu' está inimitable en lo tipo de pagesa castellana y Alvarez, una xula á tot rumbo. Entre 'ls actors sobresurten los senyors Manini, que caracteriza 'l protagonista de una manera perfecta; Garcia, que presenta un *lipendi* de primer ordre, sense decaure un sol instant; Mesa qu' en lo tipo de xicot de bè no deixa res que desitjar; Manso que 's multiplica, presentant entre altres, tres tipos distints: un baturró aragonés, un assistent andalús y un pagés castellá y Peña que fá també dos ó tres tipos molt justos. Los demés actors, encarregats dels cin-

quanta y tants papers de l' obra, molt discrets y en caixa tots.

Si 'ls dos coros, un de criadas (influencias de la Menegilda) y l' altre de didas y maynaderas, no 's distingeixen per la sèva novedat, y 'l dia del estreno no van sobressortir tampoch pèl bon ajust de las coristas, en cambi donan interés á la representació algunas bonicas decoracions degudas á la bronja del Sr. Chia. Aquesta vegada pot dir-se que allí ahont no ha pogut arribar la música, hi ha arribat de sobras la pintura.

La decoració de Oficina telegráfica es de molt bon efecte. Lo que representa 'l galliner del Real produheix completa ilusió y fá que al final del acte segon tinga de alsarse dos ó tres vegadas lo teló de boca. No deixa també de ser bonica la que representa lo departament de las fieras del Bon Retiro, y la del final: una estació de ferro-carril qu' está molt bèn estudiada. Lo Sr. Chia va ser cridat á la escena no sè quantas vegadas.

Resumint: *¡Adiós Madrid!* es una obra que figurará molt temps en lo cartell, y que, ó molt m' enganyo, anirá tot Barcelona á véurela.

LICEO.

GLI HUGONOTTI.

Es aquesta una ópera de difícil desempenyo, y á Barcelona més qu' en altrás capitals, per haverla cantada aquí grans notabilitats, y tenir lo nostre públich —que se la sab casi de memoria— una propensió irresistible á fer comparacions.

Aixís y tot, l' obra mestra de Meyerbeer ha sigut per sos actuals intérpretes un verdader triunfo y per l' Empresa una fortuna.

La Valentina, á cárrech de la Cepeda no era una novedat; pero havia deixat tan bons recorts entre 'ls filarmónichs barcelonins, que quedavan grans desitjos de tornar á admirarla y aplaudirla. Han passat tres ó quatre anys; pero 'l temps no passa per la Cepeda. Es la cantant de sempre, dotada de una véu poderosa, fina y aflautada, fins en las notas sobre agudas: es ademés l' artista qu' está sempre en situació y qu' en las grans frases, com las del quart acte s' emporta al públich dintre del puny. Las ovacions que va tenir sigueren grans y merescudas.

La Corsi féu una *Regina* deliciosa. Apuntí una segona victoria en lo llibre dels bons recorts. May una reyna tant jove, ha cantat millor. Hasta 'ls republicans son capassos de ferse partidaris de aquesta soberana.

La Pina Corsi (Patje) tè molt bonas formas y molta bona voluntat... Aixís tingués intensitat de véu, y 'ls aplausos que va obtenir serían més ruidosos.

Los qu' esperavan á n' en Marconi, en lo paper de Raul, per decidir-se, han tingut de ferho favorablement. Nosaltres no 'ns hem enganyat. Es un tenor de cap d' ala. Té una magnífica véu y sab jugarla. Pocas vegadas se sentirá la romansa del primer acte tant deliciosament interpretada. En lo septimino del acte tercer, féu gala de un brío extraordinari. En lo duo del quart estigué superior, per la riquesa de matisos y la adequada expressió que doná á totas las frases. En la tant discutida de «*¡Terribil momento!*» confessém que 'ns agradá com ningú. Altres tenors buscan l' efecte per medi del espinguet: en Marconi 's contenta ab dirla casi á mitja véu; pero impregnantla de sentiment y desesperació. Los crits surten de la gola; pero 'l dipòsit del sentiment resideix en lo cor.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—¿Vols venir, papá?
 —Ahont anéu, ahont anéu?
 —A comprar cosas.
 —¿Altra vegada? ¡Ditxosas compras!... ¡Veyéu si trobéu algú que us compri á tots vosaltres!

Lo notable tenor ha alcansat una gran victoria. Fins los que solían mirarlo ab certa prevenció, no han pogut menos de aplaudirlo ab entusiasme.

Lo barítono Devries pertany á la bona escola francesa y 's distingeix sobre tot per l'intenció dramática ab que canta.

Lo baix Sr. Vidal se defensá molt bé en lo paper de Marcelo; y l'idem Sr. Visconti féu tot lo que pogué en lo de Saint Bris.

Los coros ajustats y treballadors: l'orquestra primorosa y 'l mestre Goula, sembrant maravellas, ab aquella batuta que no té rival.

ROMEA.

Per ahir dijous estava anunciat l'estreno de una comedia en un acte del Sr. Riera y Bertran, titulada *L'Espurna*.

La senmana entrant ne dirém alguna cosa.

CIRCO.

De «*La Exposición de Barcelona en 1888*» no he vist cap diari que 'n digués una paraula.

Y jo 'm trobo en lo cas de no poderne dir res tampoch..... ¿Saben per qué? Perque no vaig anarhi.

NOVEDATS.

S'ha reproduhit «*El salto del torrente*» producció en la qual jugan més paper las decoracions que la lletra.

L'obra produhí diumenje dos bonas entradas.

ESPANYOL.

Han entrat á formar part de la companyia de sarsuela que actúa en aquest teatro la tiple senyora Martí, y 'l barítono Sr. Moragas.

Per lo demès cap novetat digna de citarse.

TIVOLI.

Ab éxit satisfactori s'ha estrenat últimament en aquest teatro una sarsuela en tres actes, *El hermano Baltasar*, lletra del senyor Extremera, música del mestre Fernandez Caballero.

L'argument es petit per tres actes. Una nena manté relacions ocultas ab un jove seminarista, y está á punt de casarse ab un vell, borni y rich, obligada per son pare; pero gracias á la oportuna intervenció del *hermano Baltasar*, la boda s'embrolla de tal manera, que la noya acaba per realisar lo seu somni, casantse ab lo seminarista.

Ab aixó 'l senyor Extremera ha volgut omplir los tres actes de la obra, y si ho consegueix, es diluintho y carregant algunas escenas que no perdrian res si fossin més curtas.

Lo libre está escrit ab gracia y facilitat: abundan los xistes oportuns y de bon género, y no faltan situacions altament cómicas, especialment en l'acte tercer, ahont se troban reunits un fill que no es fill de son pare, un pare qu' es pare de un fill que al mateix temps es filla d' un altre pare, un home qu' es una dona, un jove qu' es un *hermano* y una pila de enredos més.

En quan á la música, basta la firma del mestre Caballero pera patentisar la seva importancia. No es de las millors obras que ha compost; pero té tota ella 'l sello de la elegancia, molta originalitat y un sabor espanyol que enamora.

Entre las pessas que han sigut més ben rebudas, consignarém un duo de tenor y tiple y la cansó *La caña de Veracruz* en l'acte segon, y un coro de seminaristas y un duo de tiple en lo tercer.

Lo senyor Puig (*Hermano Baltasar*) incansable

y acertat; las senyoras Leyda y Mariscal molt bè; lo senyor Sala-Julien treu bastant partit del paper de *borni*; lo baix Gil fa 'l que pot, lutzant ab la seva escassa veu. La que está verdaderament inimitable es la senyora Raguer, que fa una vella coqueta com sòls pot ferho una artista del seu mérit y llarga práctica.

L'orquestra, dirigida pèl simpátich Perez Cabrero, molt justa y fent ressaltar las innumerables bellesas que contè la partitura.

CATALUNYA.

S' anuncia la representació de la comedia *Rabagás de Sardou*.

Si no es de las obras millors del dramaturgo francés, es una de las m's apassionadas y sarcásticas.

Veurém com se 'n surt la companyia que dirigei l'intelligent actor Sr. Valero.

CIRCO EQUESTRE.

La pantomima «*Nip-Nip*» ha sigut bè rebuda.

S' está preparant «*La feria de Sevilla*» que si té aquí 'l mateix éxit que va alcansar á París, lo Sr. Alegria té tela tellada per fins que tanqui 'l Circo.

N. N. N.

LO PREGONER.

Lo nunci es á plassa,
l'enrotlla la gent,
trompeta á la boca
se sent lo *tré-tré*:
comensa la crida.
—¿Qué diu?—Escoltém. —

»Ben prop de la vinya
que mira á soley,
bonica arrecada
n' ha vist un baylet,
y quan ja n' ha estada
plegada per ell,
per ferne una crida
l' ha duta al moment.

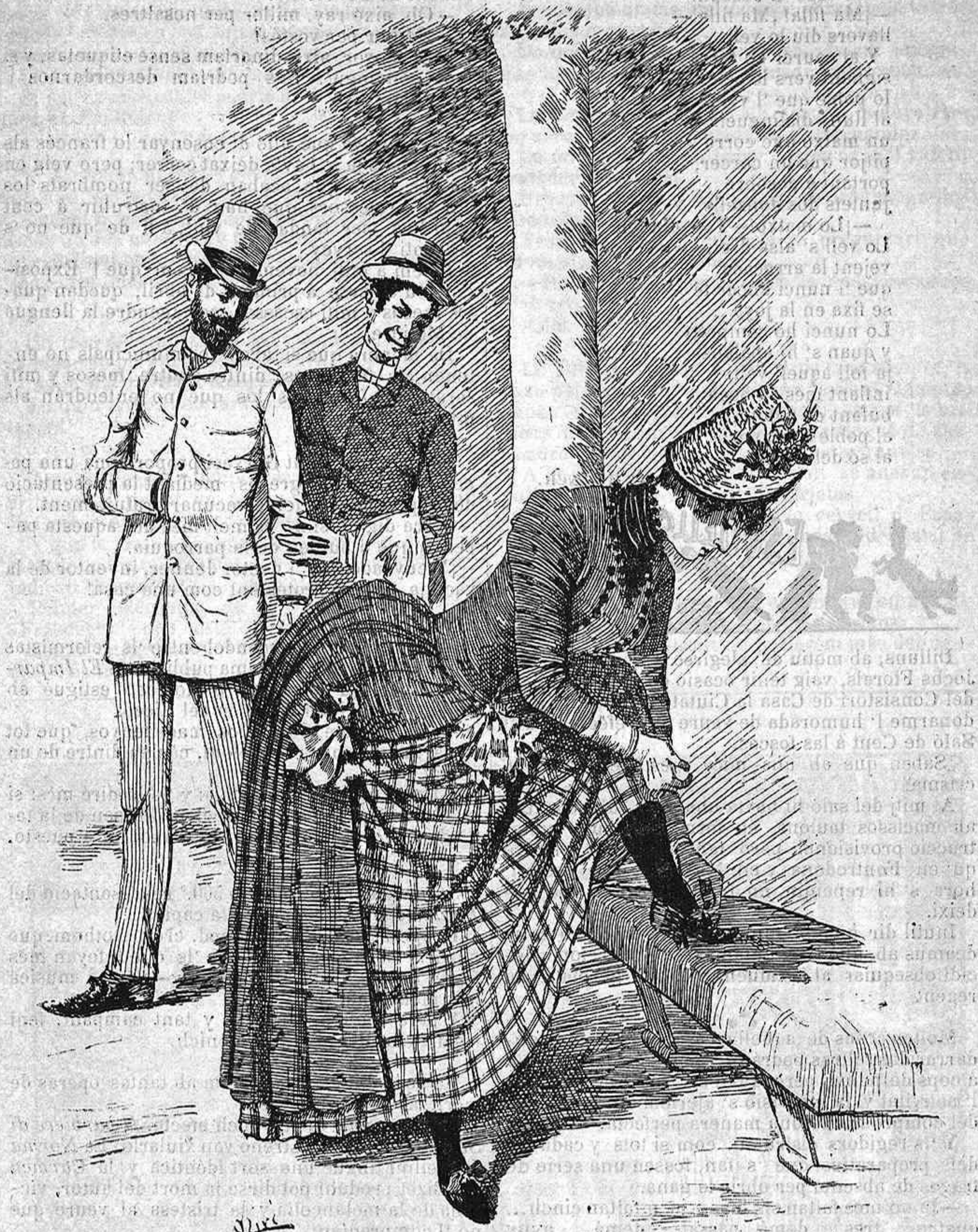
Per xó vos la ensenyo:
si algú la coneix
que 'm dongui més senyas
que la hi tornarè.»
Y mentres lo poble
n' enrotlla al baylet,
se véu una nena
que 'ls ulls alsa al cel:

—¿Que 's tèva?—L' hi diuhen.
Quan lo pregoner
vejent de la nena
lo rostre rojench,
inflant bè sa boca
y omplintla de vent
al poble s' emporta
tot fent *tré, té, té*.

En sent lo nou día
lo nunci mateix
voltat per lo poble
de nou va dihent.

—Si avuy á l' aubada
per dins del torrent
heu vist un dels matxos
de casa en Joseph,
portant rica sella

AL PASSEIG DE GRACIA.

—¡Ay! ¡Ara m' agradaria ser pedris!

molt nous guarniments
als quals hi tontollan
bonichs cascabells;
per véu del arcalde
vos mano corrents,
que prompte se 'n diga
lo que no 's comprén.»
Un vellet s' hi acosta...

quan lo pregoner
vejent lo sèu rostre
y 'ls sèus sufriments;
infant bè sa boca,
bufant de valent
distreu als del poble
tot fent *trè, tè, tè.*

—¿Un matxo 's pregona?—

—De casa 'n Joseph.—

—¡Ma filla! ¡Ma filla!—
llavors diu lo vell.

Y al caurer en terra
signant vers lo cel,
lo poble que 'l volta
al lluny distingueix
un matxo que corra
pitjor que un corcer,
portant á desobre
juntets dos donzells.

—¡Lo matxo!—Tots diuhen.

Lo vell s' alsa dret,
vejent la arrecada
que 'l nunci encar té...
se fixa en la joya ..

Lo nunci ho comprén
y quan s' hi abalansa
ja foll aquell vell:
inflant més sa boca
bufant de valent,
al poble s' emporta
al só del *tré tré*.

BLAY BLANCH.

Dilluns, ab motiu de elegirse 'l Consistori dels Jochs Florals, vaig tenir ocasió de assistir al Saló del Consistori de Casa la Ciutat, y un cop allí va donarme l' humorada de veure quin efecte feya 'l Saló de Cent á las foscas.

¿Saben que ab una mica més me rompo la crisma?

Al mitj del saló hi havia una gran baluerna feta ab macissos taulons, en forma de taula: construcció provisional; pero tant sólida qu' encare qu' en Fontrodona y en Masvidal, tots dos á l' hora s' hi repenjin, no hi ha perill de que ceideixi.

Inútil dir que la taula aqueixa es la del gaudemus ab que l' Ajuntament de Barcelona decidí obsequiar al arxiduch Stéfano, germá de la regent.

Moltas cosas de aquella casa podran anar endarraridas; altrás podran ferse atropelladament y á cops de puny; pero quan se tracta de un ápat, l' activitat y la previsió s' ajermanan, per sortir del compromís de una manera perfecta.

Y 'ls regidors disfrutan, com si tots y cada un dels preparatius que 's fan, fossen una serie de tragos de absentia per obrir la gana.

—Ja no més faltan sis dias... ja 'n faltan cinch... quatre... tres... demá passat... demá... avuy aquest vespre.

Y arriba 'l moment del xeflis
y ayúdeme Vd. á sentir.

—Pero ¿no sab una cosa? li preguntavan á un regidor.

—¿Qué?

—Que l' arxiduch va rehusar un banquet que li oferí l' Ajuntament de Málaga... com va rehusar també l' obsequi pèl mateix istil que li ofería l' Ajuntament de Valencia...

—¿Y qué vol dir ab aixó?

—Home, que bè podria fer lo mateix ab l' Ajuntament de Barcelona.

—Oh, aixó ray. millor per nosaltres.

—¿Millor per vostés?

—Sí senyor, aixís dinariám sense etiquetas, y si tant convingués fins podriám descordarnos l' hermillá.

Jo 'm creya que alló d' ensenyar lo francés als municipals ja s' havia deixat correr; pero veig en un periódich que acaban de ser nombrats los cinch professors que han d' instruhir á cent guardias, per tandas de vint, á fi de que no 's resenti 'l servey.

Estém á mitj novembre, y com que l' Exposició déu obrirse á primers d' abril, quedan quatre mesos y mitj escassos, per aprendre la llengua de Molière.

De manera que si avuy los municipals no entenen als francesos, dintre quatre mesos y mitj serán los francesos los que no entendrán als municipals.

Lo rector de Sant Gervasi proporciona una pa-peleta als seus feligresos, mediant la presentació de la qual podran ferse vacunar gratuitamente.

Y ara digan, si no es molt més útil aquesta pa-peleta que 'l butlletí de la parroquia.

¡Y cuydado que 'l doctor Jenner, inventor de la vacuna, era un protestant com una casa!

Va produhir cert escándol entre 'ls reformistas de Barcelona un telégrama publicat en *El Imparcial*, dihent qu' en Romero Robledo estigué ab tot lo seu partit en un palco del Liceo.

—¿Es possible, deyan los madrilenyos, que tot lo partit reformista barceloní, cápiga dintre de un palco?

—Prou, responia un catalá: y 'ls hi diré mès: si tots los reformistas de Barcelona fossen de la talla de 'n Tort y Martorell, encara sobraría puesto.

S' ha celebrat á París la 500.ª representació del *Faust* de Gounod en aquella capital.

L' ópera mestra de Gounod, creya tothom que moriria al neix. Tant que 'ls que li feyan més favor deyan lo dia del estreno:—¡Quina música mès monótona!...

Y ja la veuhen, tant viva y tant campant, fent las delicias del món filarmónich.

Ha succehit ab *Faust*, com ab tantas óperas de mérit, al estrenarse

D. Giovanni va fer poch efecte. *Il barbiere di Siviglia* la nit del estreno van xiularlo. La *Norma* de Bellini tingué una sort idéntica y la *Carmen* de Bizet produhí pot dirse la mort del autor, víctima de la melancolia y la tristesa al veure que no 'l comprenían.

Lo públich no sempre está á l' altura dels genis. Los redentors solen morir crucificats.

Sols lo temps es lo gran abrillantador de las joyas artísticas.

Lo mestre Espí ha convertit la sarsuela *El Recluta* en una ópera.

Aquí tenen un *recluta* que ha pujat á cabo.

Veurém si farà carrera.

Sembla que 'l rey de Bèlgica está que no hi véu de cap ull desde que ha rebut un telégrama de la

«Lliga de Catalunya, felicitantlo per haver usat l'idioma flamench, al inaugurar-se 'l teatro de aquest nom, en la ciutat de Bruselas.

La Lliga de Catalunya pot estar bèn satisfeta. Si parlés en castellá podria dir:—*He puesto una pica en Flandes.*

L' Ajuntament pensa gastar dos milions de pessetas en festes durant lo periodo de la Exposició.

—¿Qué li sembla, D. Bartoméu, podran ferse festes ab dos milions de pessetas?

—Qué vol que li digui .. Per fer una sortija se 'm figuran massa diners.

Un tren del tranvia de Sant Andreu, diumenje va topar ab un altre de Sant Martí.

¡Sant Martí y Sant Andreu!

En quin temps hem arribat que hasta 'ls sants topan!

Gran noticia. La temporada tauromáquica madrilenya ha tingut un terme digne y espléndit. Frascuelo ha suferit una cogida.

Y que la cosa va impresionar en los primers moments, los telégramas expeditos a Barcelona ho indican clarament.

Primer telégrama: de la premsa associada: «Frascuelo té una costella fracturada.»

Segon telégrama: del Brusi: «Frascuelo té dos costellas fracturadas.»

Tercer telégrama: del Diluvi: «Frascuelo té tres costellas rompudas.»

De manera, que si continuan enviant telégramas lo pobre Frascuelo, 's queda sense costellas.

Lo toro que vá afeytar á Frascuelo 's deya *Pelquero* y era de la ganadería d' Hernandez.

La ferida es grave; pero 's créu que 'l valent matador ne sortirá..

Frascuelo, ferit y tot, vá donar una magnífica estocada al toro.

Trasladat á la enfermeria, al preguntarli que havia sigut, va respondre:

—Res: lo que donan sempre 'ls toros: *cornadas y dinero.*

¡Olè!

Lo públich de Madrit s' ha prés com sempre, la cosa pèl seu compte. La plassa de Sant Domingo ahont té Frascuelo 'l seu demicili, estava 'ls primers dias tant plena de gent, que tingué de suspendre la circulació de carruatjes y tranvías.

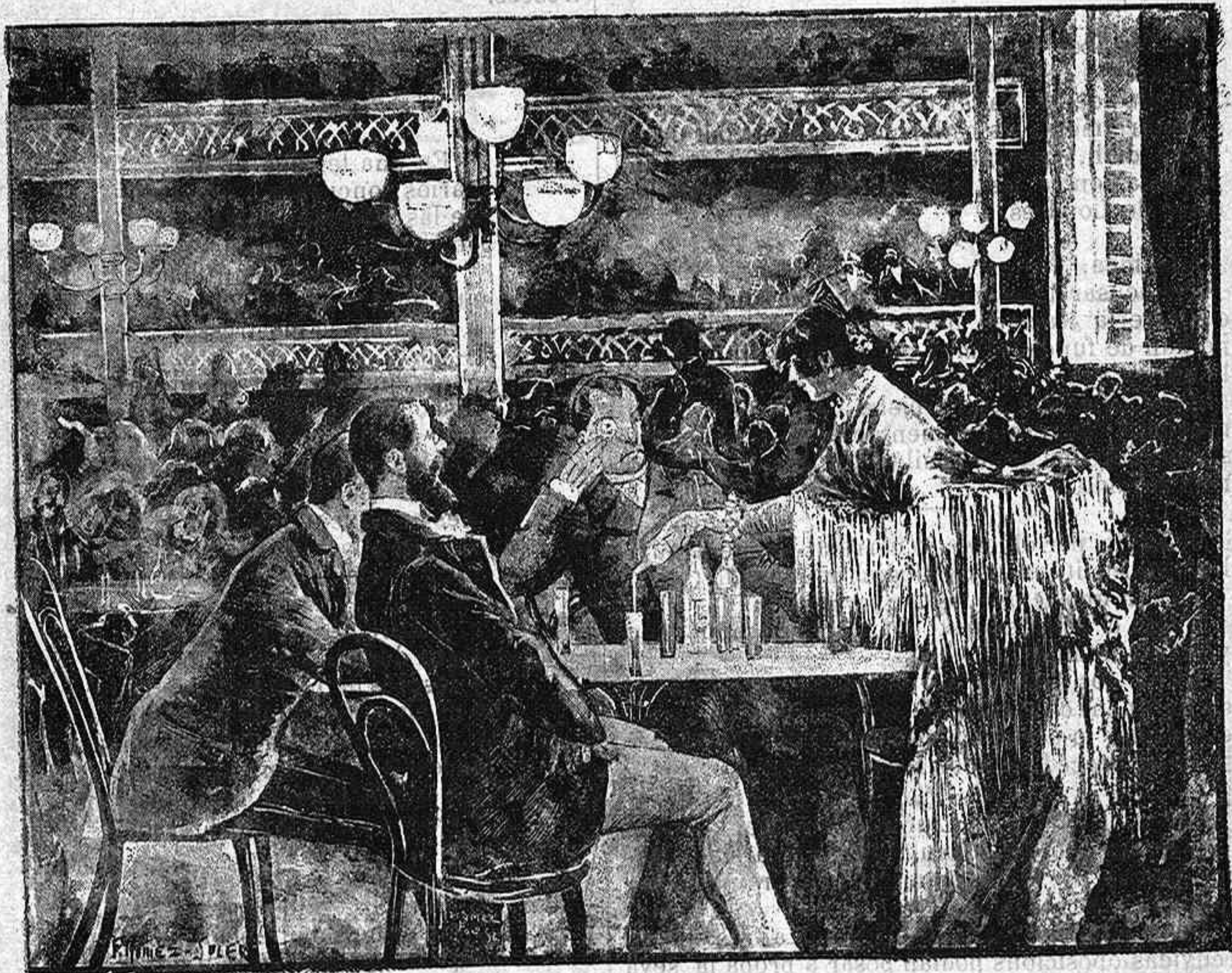
A la porta de la casa del malalt se anavan recullint milers de firmas y de tarjetas

¿No diuhen que Madrit es lo cervell d' Espanya? Donchs aquí tenen una mostra del estat de aquest cervell.

Ha tornat á treure 'l nás encare qu' en un' altra forma, la célebre qüestió dels tarugos.

La senmana entrant ne parlarém més detingudament.

CAFÉS - CONCERTS.

• Aquí dins s' hi beu, s' hi menja,
s' hi gasta temps y diners,
s' hi canta, s' hi fa brometa
y... altres y altres cosas més.

Avuy no tenim: espay. Y ademès volèm sentar las nostras afirmacions sobre segur. Las nostras rahons han de ser més sólidas que l' *hormigón* de 'n Descole y més incorruptibles que un tascó impregnat de creosota.

Per extravagants, als Estats Units.

Alguns *yankees* han constituït una societat, titulada *Associació musical Verdi*, que per lo vist més que la música se proposan cultivar lo color... vert.

De vert vesteixen tots los socios: tot lo mobiliari de la casa ahont se reuneixen, desde las cadiras als tapissos, es vert: la fatxada del edifici está pintada de vert: los membres de l' associació han adoptat lo nom de Verdi 1.er, Verdi 2.n, etc., y disposan que al morir se 'ls vesteixi de vert y se 'ls enterri ab una caixa del mateix color...

Ja no falta sinó que no més menjin vert, y que adoptin per lema aquells dos versos de un famós singlot de D. Serafi Pitarra:

«Perque l' esperança es verda
y 'l vert es menjar pèls ases.»

En lo moment de un gran temporal, per preservar un barco contra l' empit de las marratxadas, hi ha un medi molt senzill, que consisteix en tirar al aygua una cantitat d' oli proporcionada al desplassament de l' embarcació.

S' ha experimentat que fentho aixís, se forma alrededor del barco una zona tranquila.

—Ja ho veuen, deya un llop marí, qu' explicava aquest sistema: fins al mar, per tenirlo content, es menester *untarlo*.

Lo bisbe de Londres ha fet un sermó contra la immoralitat dels balls escénichs y las costums depravadas de las bailarinas.

Naturalment, las bailarinas, unidas com un sol home, dich, com una sola dona, han publicat una protesta contra las monstruosas acusacions del bisbe de Londres.

Una idea.

Per acusar de depravació á una persona, es precís haverla tractada molt. Aquestas acusacions no han de fundarse may en lo que 's diu, sino en lo que 's véu.

Ergo, una de dos: ó 'l bisbe de Londres ha comés una lleugeresa lamentable, ó revela ab lo seu sermó, que á las bailarinas inglesas, las coixeix á fondo.

Recepta per obtenir lo cárrech de metje auxiliar del Institut microbiológich municipal.

—¿Fer oposicions y guanyarlas?

Fugin d' aquí: aquest es un sistema molt ranci y passat de moda.

Hi ha dos medis: l' un consisteix en ser germá de un tinent d' arcalde. L' altre estriba en dirigir ó redactar lo periódich de cámara del arcalde.

Es un procediment de resultats segurs

Los metjes senyors Lluch y Comenje, que acaban de ser nombrats facultatius auxiliars del doctor Ferran, no sè fins á quin punt podran estudiar lo microbi de la rabia

Perque no son ells, sino alguns altres qu' en renyidas oposicions podían posar á proba la seva competencia, los que tenen motiu d' estar *rabiosos*.

En tot cas los senyors Comenje y Lluch podran dedicarse al estudi del microbi del favoritisme, que no deixa de produhir resultats funestissims.

Per fer la competencia al ferrocarril de Sant Joan de las Abadessas, l' empresa de Fransa ha montat un servey de carruatjes entre Vich y Grannollers.

Ara no més falta que algun carreter, per fer la competencia á l' empresa de Fransa, monti un servey de galeras.

Escoltin: ¿progressém ó no progressém?

Coquilles que diuen los francesos:

De *La Renaixensa*: «Se 'ns diu que la senyoreta D.ª C. R. de A. ha inventat un nou procediment rapidíssim d' enseyansa de tall, que en una sola llisso, etc., etc.»

De *El Liberal* de Madrid: «La *Correspondencia* arrimando el ascua á la sardina del Gobierno.»

¡Prou!

En moltas estacions francesas de ferrocarrils s' hi ha colocat un busson, invitant als passatjers á tirarhi 'ls periódichs que han llegit, los quals se destinan als hospitals, per entreteniment de malalts y convalescents.

La caricatura s' ha apoderat desseguida de aquest assumpto.

Un malalt, ab cara de prunas agres, llegeix un periódich y exclama consternat:

—Diu aquest periódich que 'l metje que 'ns visita es un burro!... Amigo, si qu' estém bèn frescos!

EPIGRAMAS.

En una tertulia un dia varios concurrents parlavan de las diferents maneras de ballar l' americana, y á un jovenet bastant flach que molt cap-ficat estava li preguntá la mestressa: —Vosté, jove, ¿cóm la balla? Y ell, que per cert era mestre, respongué:—«*No gayre grassa*»

Enganyá' á la Concepció un dels seus nebots volía; mes coneixent que mentía, li digué ella: —Noy, aixó ves á contarho á ta tia.

Uns tractavan d' enganyar á una dona ab uns anells, y després de molt pensar á n' als altres digué un d' ells: —Jo no vull entrá' en tals plans, podéu fe'hu si sou capassos, que jo me 'n rento las mans, y era manco dels dos brassos.

—¿Y la tèva filla Sara?
—Va fugir á mitj abril y res n' he sabut encare.
—¿Y no pensas buscá 'l fill?
—Ca, barret: qui sab ahont para.

S. Ustr.

LLIBRERÍA ESPANYOLA

NOVEDATS

TEÓFILO GAUTIER

HISTORIA DE UNA MOMIA

Volumen 31 de la Biblioteca Selecta

1 tomo en 16.º, Ptas. 0'50.

POBRETS Y ALEGRETS

COLECCIÓ

DE

CUADROS, TIBOS Y ARTICLOS

PER

EMILIO VILANOVA

1 tomo en 8.º magnificament imprès sobre paper satinat, Ptas. 2'50.

REGINA

POR

A. DE LAMARTINE

Version castellana por

JOSÉ FEITO GARCIA

1 tomo en 8.º de 200 páginas, Ptas. 2.

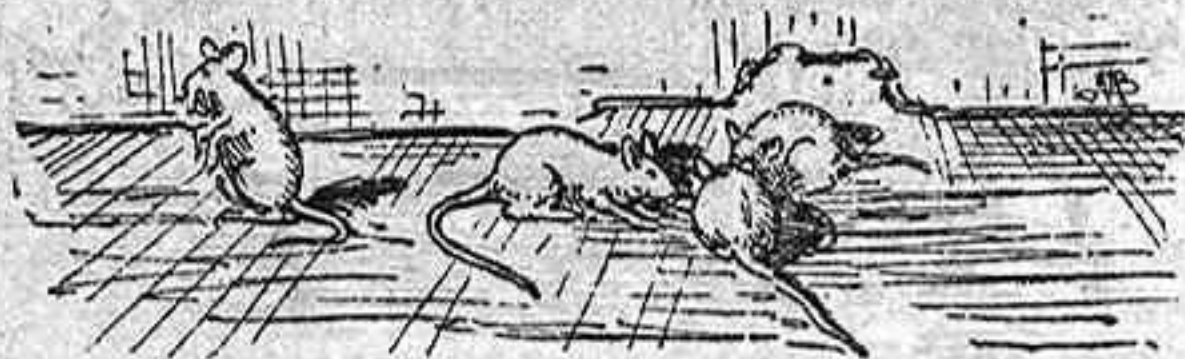
LOS PEQUEÑOS DEFECTOS

LIGEROS ESTUDIOS

SOBRE

LA EDUCACION DE LA JUVENTUD

1 tomo en 8.º de 240 páginas, Ptas. 2.

LOPEZ-EDITOR

RAMBLA DEL MITJ, 20.

DIETARIO HISPANO-AMERICANO

En cartone 1/2 página por día Ptas. 1'50
 Tela y planchas id. id. » 2
 Id. id. página id. » 2'50

Almanaques americanos de pared

Gran surtido de dibujos, formas y tamaños. Cromos variados, incrustaciones de oro, etc., etc.

DE TODOS PRECIOS.

DE LA

BIBLIOTECA DE «EL MOTIN»

- El Judío errante, por Eugenio Sue, 3 tomos, Ptas. 9.
- Moral jesuítica, Ptas. 5.
- La Religion al alcance de todos, Ptas. 2.
- Dios ante el sentido comun, Ptas. 2.
- Los Jesuitas, Ptas. 2.
- Comentarios á la Biblia (El Citador), Ptas. 1.
- Lo que no debe decirse, Ptas. 2.
- La Piqueta, Ptas. 1.
- Espejo moral de clérigos, 4 tomos, Ptas. 4.
- Acicate de la alegría, Ptas. 1.
- Regocijo de creyentes y baluarte contra melancolias, Ptas. 1.
- Testamento de Juan Meslier, Ptas. 2.
- Cantes flamencos, Ptas. 3.
- Lo que son los curas, Ptas. 2.
- Almanaque de *El Motin* para 1888, Ptas. 1.

BARCELONA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

Una senyora á qui li put l' alé, arriba á casa seva tota cansada, suada y transportada, per arribar á temps á l' hora de dinar.

Deixantse anar sobre una cadira, diu:—¡Quin tip de corre!... ¡Ay! Casi hi perdut l' alé.

Lo marit (apart):—Tant de bó.

En una societat científica y reaccionaria, s' está discutint sobre la longevitat humana.

Un orador cita 'ls temps bíblics en que 'ls homes vivían sigles, aduhint numerosos cassos, entre ells lo de Matussalém.

Y saltant de un brinco als temps moderns, exclama:

—«Desde la revolució francesa, la vida mitja es molt mes curta que avants. Jo 'us reto á que 'm designeu un home de cent anys que haja nascut després del any 1793. (Grans aplausos.)

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Ca-si-mi-ro.*
2. ID. 2.ª—*Ma-ta-ró.*
3. ANAGRAMA.—*Rita-Trta-Tira.*
4. MUDANSA.—*Seu-Meu-Feu-Peu.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Castelldefels.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Columbina.*
7. CONVERSA.—*Tè.*
8. GEROGLÍFICH.—*Per catres un catraire.*

XARADA-CONVERSA.

(Diálech prés del natural.)

—¿Qué tal Xanxas, cóm aném?
—Yo por ahora trempat,
Layeta. ¿Y ahont vas tan corriendo?
—M' arribo al carrer dels Archs
á comprar tot.

—¿Sí? pues mira
si acaso no vols anar
tan lejos. yo puedo darte'n
una de muy maca.

—¡Cá!
—Sí, y te agradaría tres,
pues hu larga de dos pams.
—Vosté sempre está de broma.
—Oye y ton promés, ¿qué tal?
—Per ara bó.

—¿Y cuándo os casan?
—Potser dos maig que vindrá.
—¿Y á donde es?

—A Sant... rumihi
qu' entre 'ls dos ho havem dit clar.

PEPET D' ESPLUGAS.

II.

Vaig portar de Tot un dos
que sempre persegueix ratas:
si vols saber hu hu-girat

es

SALDONI DE VALLCARCA.

ANAGRAMA.

Allá á la Pescateria
vaig veure un home molt alt
que treya 'ls tot á un total:
¡Vés quin bárbaro seria!

JOSEPH MONTES.

SINONIMIA.

Si fa total
lo Sr. Tot qu' está malalt
tot sortir tot
ó acompanyat del seu nebot.

R. M. FRARE LLECH.

TRENCA-CLOSCAS.

¡MA SOGRA!

Formar ab aquestas lletras lo nom de un carrer de Barcelona.

RAFEL ALONSO.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7.—Objecte de taula.
- 1 2 7 6 7 2.—Diminutiu d' una bestia.
- 5 6 3 6 7.—Nom d' home.
- 1 2 3 2.—Ne pateixen algunas personas.
- 3 4 7.—Cada dia 'n fa.
- 7 6.—Per beure.
- 7.—Una consonant.

NAS GROS.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: licor.—Tercera: sinónim de fama.—Quarta: ciutat estrangera.—Quinta: politich espanyol.—Sexta: nom d' home en diminutiu.—Séptima: consonant,

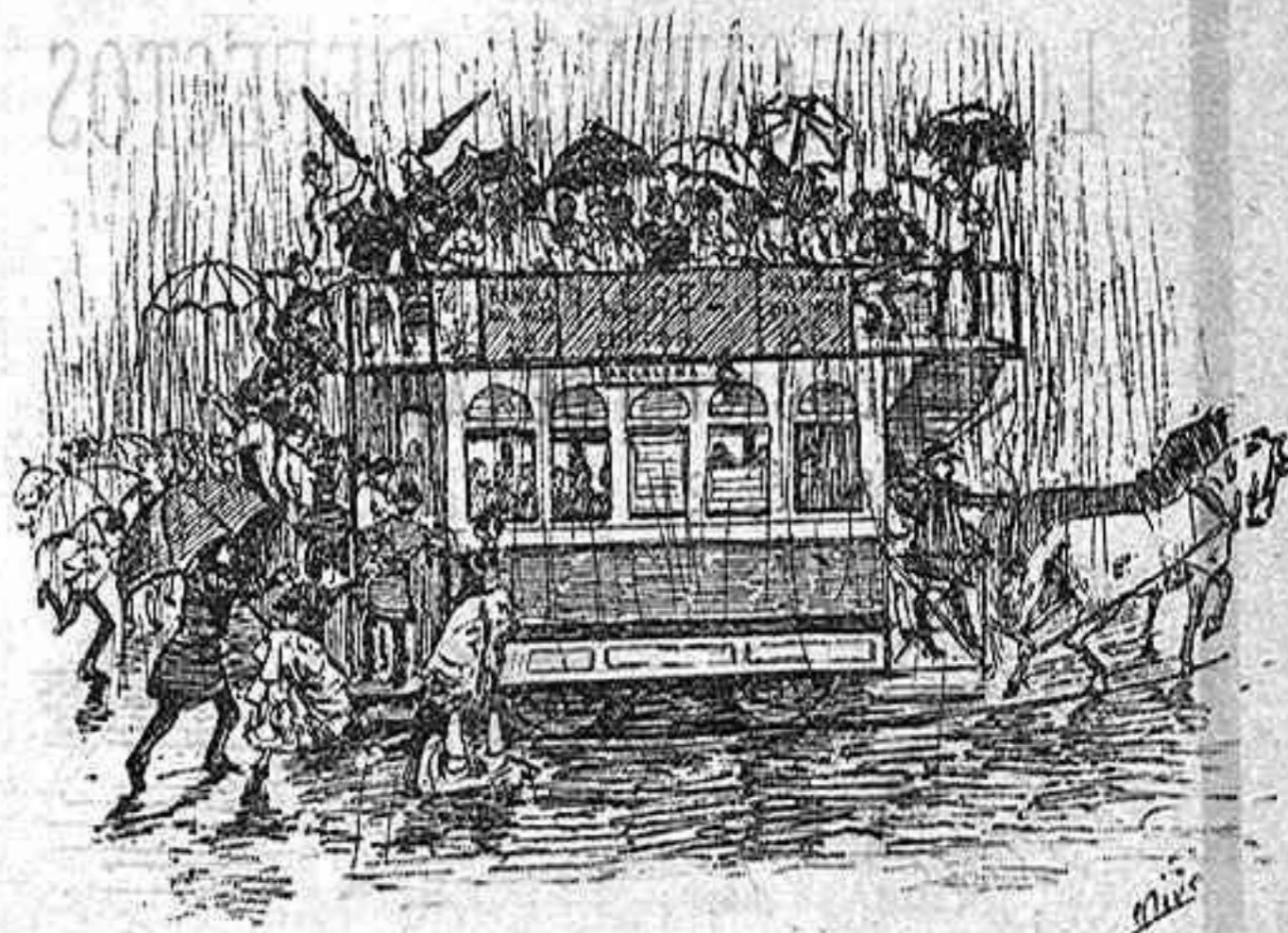
PAU MATALLOPS.

GEROGLÍFICH.

×
VIII
K
III
VIII
K
YA

MARANGY.

A LA AUTORITAT.

Señores municipales,
per qué dejan que 'ls tranvías,
cuando plou, embarquen chent
com quien apila sardinas?

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 22.